نفت و انرژی

برنامه‌ای برای نوبت‌بندی آب نداریم

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور گفت: به هیچ وجه برنامه‌ای برای نوبت‌بندی و قطع برنامه‌ریزی شده آب نخواهیم داشت، اما در برخی مناطق تهران مدیریت فشار اعمال خواهد شد.

به گزارش زمان به نقل از شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، علی سید زاده ادامه‌داد: با افزایش دمای هوا، مصرف آب نیز به‌طور میانگین بین ۲ تا پنج درصد افزایش پیدا می‌کند و در صورت عدم رعایت مصرف در روزهای پیک، ممکن است کاهش فشار آب را تجربه کنیم. وی، حداقل سرانه مصرف آب در کشور را حدود ۱۹۵ لیتر به ازای هر نفر در شبانه‌روز دانست که این میزان بسته به شرایط هر شهر متفاوت خواهد بود و خاطرنشان کرد: الگوهای مصرف در هر کشور بر اساس اقلیم و شرایط منابع آبی آن کشور متفاوت است. با این حال، بانک جهانی حداقل مصرف آب برای هر فرد را ۱۰۰ لیتر در شبانه‌روز اعلام کرده است. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور، الگوی مصرف تعریف‌شده در کشور را معادل ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز اعلام کرد که یک فرد می‌تواند نیازهای ضروری روزمره خود را با آن تامین کند. سیدزاده افزود: مقایسه عدد ۱۹۵ لیتر فعلی با الگوی ۱۳۰ لیتری نشان‌دهنده مصرف بالای آب در کشور است و باید تلاش کنیم تا به الگوی مصرف نزدیک شویم.

خوزستان، البرز، لرستان، زنجان، فارس و تهران جزو پرمصرف‌ها

وی خاطرنشان کرد: استان‌های خوزستان، البرز، لرستان، زنجان، فارس و تهران جزو استان‌های پرمصرف هستند که در این میان، تهران در بین پنج استان نخست پرمصرف قرار دارد و میانگین مصرف آب در پایتخت حدود ۱۹۰ لیتر به ازای هر نفر در شبانه‌روز است. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور گفت: همچنین استان‌های خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان، مرکزی و نیز شهر مشهد جزو استان‌ها و مناطق کم‌مصرف محسوب می شوند و کمترین میزان مصرف در استان خراسان شمالی با ۱۴۰ لیتر ثبت شده است و شهر مشهد نیز با مصرفی حدود ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز، مطابق با الگوی مصرف عمل کرده است. سید زاده، عوامل متعددی را در میزان مصرف آب موثر دانست که از جمله می‌توان به میزان ذخایر آبی، فشار شبکه‌های توزیع، رفتار مصرف‌کنندگان، سبک زندگی و استفاده از تجهیزات کاهنده مصرف اشاره کرد که البته در برخی مناطق، فرهنگ مدیریت بهینه مصرف نهادینه شده است.

ضرورت مدیریت در زمان مصرف

وی افزود: مدیریت زمان مصرف یکی از کلیدی‌ترین راهکارها برای کاهش مصرف آب است به عنوان مثال، بیشترین مصرف آب در منازل به استحمام و استفاده از سرویس بهداشتی مربوط می‌شود هریک دقیقه باز بودن دوش حمام بین ۱۵ تا ۲۰ لیتر آب مصرف می‌کند اگر هنگام استحمام تنها ۵ دقیقه دوش را ببندیم، می‌توانیم بین ۷۵ تا ۱۰۰ لیتر صرفه‌جویی کنیم که در کلان‌شهرهایی مانند تهران بسیار قابل توجه خواهد بود.

کولرهای آبی در تابستان بین ۴۰۰ تا ۶۰۰ لیتر آب مصرف می‌کنند

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور تجهیزات کاهنده مصرف را دارای دو دسته آب‌بر و آب‌بخش دانست و ادامه داد: تجهیزات آب‌بر مانند ماشین لباس‌شویی، ظرف‌شویی و کولرهای آبی هستند که ضروری است از نمونه‌های کم‌مصرف آنها استفاده شود. سید زاده خاطرنشان کرد: کولر آبی در تابستان بین ۴۰۰ تا ۶۰۰ لیتر آب مصرف می‌کند، اما با نصب سایبان ساده می‌توان بین ۱۰ تا ۲۰ درصد در مصرف آب آن صرفه‌جویی کرد. وی ادامه داد: تجهیزات آب‌بخش نیز شامل سردوش‌های حمام و شیرآلات آشپزخانه هستند که استفاده از نمونه‌های کاهنده مصرف آنها می‌تواند به کاهش چشمگیر مصرف آب کمک کند. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور فرسودگی لوله‌ها را از عوامل اصلی هدررفت آب برشمرد و گفت: کنترل و کاهش هدررفت آب در شبکه‌های توزیع، یکی از برنامه‌های اولویت‌دار وزارت نیرو و شرکت آب و فاضلاب است. سید زاده ادامه داد: در حال حاضر حدود ۱۵ درصد از آب به‌صورت فیزیکی هدر می‌رود که بخشی از آن ناشی از فرسودگی لوله‌هاست.

کاهش ۴۸ درصدی بارندگی در استان تهران

وی درباره وضعیت بحرانی ذخایر آبی در تهران خاطرنشان کرد: میانگین بارندگی در تهران تا به امروز ۱۳۶ میلی‌متر بوده درحالی که میانگین بلندمدت آن ۲۲۶ میلی‌متر است به عبارتی، شاهد کاهش ۴۸ درصدی بارندگی در استان تهران هستیم که زنگ خطر جدی محسوب می‌شود.

نصب مخزن اصولی و پمپ استاندارد ضروری

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور در باره تأثیر فشار آب بر مصرف و هدررفت ادامه داد: در شهرهایی با ذخایر پایین آب، مدیریت فشار در شبکه‌های توزیع اجرا می‌شود هرچه فشار آب بالاتر باشد، احتمال هدررفت و مصرف بیشتر خواهد بود. سیدزاده گفت: در تهران، مناطقی که تحت تأثیر کم‌آبی بیشتری قرار دارند، تحت پهنه‌بندی آبی قرار گرفته‌اند و در آنها مدیریت فشار اعمال می‌شود در چنین مناطقی حداقل آب برای یک طبقه تأمین می‌شود و برای تأمین آب طبقات بالاتر، نصب مخزن اصولی و پمپ استاندارد ضروری است.

حسن زاده: بسته حمایتی دولت از تولید نشانگر تسهیلگری و رفع موانع است

هوشمندی ملی، سرمایه‌ای برای آینده اقتصاد ایران

رئیس اتاق ایران گفت: بخش خصوصی با رعایت مصالح سیاسی، آمادگی پذیرش مسئولیت برای هر نوع مذاکره و توافق اقتصادی منطقی با طرف‌های منطقه‌ای را اعلام می‌دارد.

به گزارش سرویس اقتصادی زمان، صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران روز یکشنبه ۲۹ تیر ماه در نشست هیئت نمایندگان اتاق ایران با عرض تسلیت شهادت جمعی از فرماندهان و دانشمندان برجسته و مردم بی‌گناه در جریان تجاوز رژیم منحوس صهیونیستی به خاک کشورمان، گفت: جنگ تحمیلی اخیر که با فرماندهی هوشمندانه مقام معظم رهبری، رشادت‌های سلحشورانه نیروهای مسلح، تدابیر رئیس‌جمهور محترم، رؤسای قوای سه‌گانه و دیگر مسئولان کشور و در سایه همدلی و انسجام ملی، جلوه‌هایی ماندگار از مقاومت ملی و میهن دوستی را به منصه ظهور گذاشت، کشور را در موقعیتی قرار داد تا تاب‌آوری زیرساخت‌های اقتصادی و ظرفیت‌های واقعی بخش خصوصی در مواجهه با مخاطرات نیز سنجیده شود. حسن‌زاده با بیان اینکه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در کنار اتاق اصناف ایران و اتاق تعاون ایران، و با مشارکت شبکه گسترده‌ای از فعالان اقتصادی کشور از همان ساعات نخست آغاز جنگ تحمیلی اخیر با اتخاذ رویکردی هم‌افزا و راهبردی، نقش خود را در تأمین نیازهای فوری کشور، حفظ پایداری تولید و صیانت از جریان تجارت خارجی ایفا نمود؛ افزود: این تجربه، هرچند در بستر یک تهدید شکل گرفت، اما جلوه‌هایی آشکار از هماهنگی و مسئولیت‌پذیری را نیز نمایان ساخت. رئیس اتاق ایران خاطرنشان کرد: حاکمیت و ملت ایران بار دیگر در یک نقطه مشترک طلایی، یعنی «هویت ملی»، پنجره‌ای برای حفاظت از ایران عزیز گشودند. اکنون شایسته است که با پافشاری بر این نقطه مشترک، این پنجره را باز نگاه داشته و آن را به یک فرصت و مزیت پرفایده برای ایران تبدیل نمائیم. به نظر می‌رسد برای این فرصت‌سازی نیازمند بازنگری تصمیمات و سیاست‌هایی هستیم که در سال‌های گذشته به تشدید تمرکزگرایی در کشور انجامیده است. این تمرکزگرایی، ناظر بر تمرکز اختیارات در دولت بوده و به این ترتیب، نقش بخش خصوصی روز به روز تضعیف و کمتر شده است. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با تاکید بر توجه بیشتر نسبت به الگوی «مردمی‌سازی اقتصاد» مورد تاکید مقام معظم رهبری، بیان داشت: برداشت ما کارآفرینان، تولیدکنندگان و جامعه فعالان اقتصادی از «مردمی‌سازی اقتصاد»، همان گسترش بیشتر نقش بخش خصوصی در اقتصاد می‌باشد. او به اهمیت افزایش سهم و نقش بخش خصوصی، هم در سطح داخلی و هم در سطح بین‌المللی اشاره کرد و گفت: به نظر می‌رسد بخش خصوصی و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در سطح بین‌المللی می‌توانند درهایی را برای مذاکرات اقتصادی بگشایند. به‌گونه‌ای که بخش خصوصی پیشانی مذاکرات اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی شود. صمد حسن‌زاده، پیگیری توافقات اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی را یکی از راه‌های برون‌رفت از شرایط تحریم و جنگ دانست و افزود: از این رو، در روزهای اخیر طی نامه‌های جداگانه محضر مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهور، پیشنهادهایی در این زمینه مطرح شد. از جمله اینکه با استفاده از توان و تجربه به‌دست‌آمده از مقاومت مستمر و درازمدت در برابر تحریم و جنگ، ضمن گشودن مسیر مذاکره، امکان ایجاد اتحادهای منطقه‌ای به عنوان بستری برای کاهش سطح تنش با کشورهای منطقه و جهان فراهم شود. رئیس اتاق ایران افزود: در این مسیر، با رعایت مصالح سیاسی، بخش خصوصی آمادگی پذیرش مسئولیت برای هر نوع مذاکره و توافق منطقی با طرف‌های منطقه‌ای را اعلام می‌دارد. گشوده شدن مسیر مستقلی در مذاکرات و توافقات تجاری منطقه‌ای و بین‌المللی برای بخش خصوصی، می‌تواند به ارتقای تاب‌آوری اقتصادی بینجامد. حسن‌زاده افزود: با تقدیر از تیم دلسوز مذاکره‌کننده و پشتیبانی از احیا و تداوم مذاکره، توصیه می‌شود علاوه بر تمرکز بر موضوعات امنیتی و سیاسی، شکل‌گیری و تبادل منافع اقتصادی، به عنوان بخشی از محورهای اصلی مذاکرات نیز در دستور کار طرفین قرار گیرد و به این ترتیب، امکان مشارکت بخش خصوصی در این فرآیند طبیعی فراهم خواهد شد. رئیس اتاق ایران با بیان اینکه در زمینه افزایش سهم و نقش بخش خصوصی در سطح داخلی به نظر می‌رسد شرایط بیش از هر زمان دیگری آماده است؛ اظهار داشت: از یک سو، اراده رئیس‌جمهور محترم در زمینه تفویض اختیار به استانداران از نشانه‌های حرکت به سمت تمرکززدایی است و یکی از مؤلفه‌های تمرکززدایی، خصوصی‌سازی می‌باشد. حسن‌زاده افزود: جای خرسندی است که جناب آقای دکتر مدنی‌زاده وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز در جلسه اخیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، گسترش بخش خصوصی واقعی و کاهش تصدی‌گری دولت را به عنوان برنامه شماره یک خود در دوران تصدی وزارت عنوان نمودند. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ابراز امیدواری کرد: این تمرکززدایی منجر به خصوصی‌سازی واقعی شود و امکان حضور بخش خصوصی را در پروژه‌های بزرگ فراهم نماید. همچنین برای افزایش تاب‌آوری اقتصادی، قوانین و مقررات مزاحم تولید و سرمایه‌گذاری اصلاح اساسی گردد و فضای ویژه تسهیل تولید و سرمایه‌گذاری طراحی شود.

او در ادامه پیشنهاد کرد: ستاد تدابیر ویژه اقتصادی با محوریت شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، به فوریت شکل گیرد و از این طریق، تهدید اقتصادی موجود، به فرصت تبدیل گردد. رئیس اتاق ایران در بخش دیگر سخنانش، درباره بسته حمایتی دولت از کسب‌وکارها، رویکرد دولت در تدوین و تصویب بسته حمایتی از کسب‌وکارها را رویکردی فعالانه توصیف کرد و گفت: محتوای این بسته نشان می‌دهد که امکان ایجاد گشایش و حذف موانع در مواقع خاص، حتی در کمترین زمان ممکن نیز وجود دارد. بنابراین پیشنهاد می‌شود که دولت محترم، این تسهیل‌گری در زمینه‌های مختلف از جمله امور گمرکی، امور بانکی، امور مالیاتی و غیره را به یک رویه تبدیل نموده و فقط به حمایت مقطعی در شرایط ویژه بسنده نکنیم. حسن‌زاده، یکی از ضروری‌ترین موارد مورد نیاز برای تدبیر دولت را ایجاد سهولت در واردات و صادرات و اصلاح سیاست‌های ارزی دانست و گفت: این تسهیل‌گری ضرورت دارد تا تولیدکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان بتوانند به بهترین نحو به مدیریت دارایی خود بپردازند. چراکه در غیراین صورت، روند نگران‌کننده تبدیل دارایی‌های غیرمنقول به دارایی‌های منقول و نقد شونده، شدت می‌گیرد و به این ترتیب، با خروج ارز از کشور، جریان تولید و اشتغال دچار نقص خواهد شد. وی همچنین موضوع «تأمین مالی» را از دغدغه‌های مهم واحدهای تولیدی برشمرد و گفت: معتقدیم که تأمین مالی واحدهای تولیدی در شرایط اضطرار، نیازمند نوآوری و تنوع‌بخشی در مکانیسم‌های تأمین مالی و اتخاذ تدبیری فراتر از روش‌های موجود نظام بانکی کشور برای این موضوع است. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ضمن گرامیداشت یاد شهدای جنگ تحمیلی اخیر و آرزوی شفای عاجل برای مجروحان و آسیب‌دیدگان، گفت: با ایمان راسخ به آینده‌ای روشن، متکی بر همت مردم، تولید و تدبیر؛ اطمینان می‌دهیم که در آینده نیز با تکیه بر سرمایه اجتماعی گران‌سنگ بخش خصوصی، در کنار مردم، مسیر پایداری و توسعه را با عزم ملی ادامه خواهیم داد.

شگفتانه دولت برای بازار خودروهای وارداتی

انتشار جدول حقوق گمرکی واردات خودرو ، آن هم در شرایطی که قانون بودجه امسال تعرفه ۱۰۰ درصدی را در نظر گرفته بود، شگفتانه‌ای بود که کارشناسان انتظار دارند با ورود خودروهای جدید، شرایط برای فعالان بازار و خریداران بهبود یابد.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، تصویب‌نامه هیات وزیران درباره سود بازرگانی خودروهای وارداتی (بنزینی، برقی و هیبریدی) که اکنون وارد مرحله اجرایی شده و مبنای عمل در سامانه جامع تجارت در سال جاری خواهد بود، امیدها را برای تعدیل قیمت خودروهای وارداتی بیشتر کرده است به طوری که فعالان بازار امیدوارند این ارقام جدید به افزایش سهم واردات و ایجاد انگیزه در شرکت های واردکننده و مصرف کنندگان کمک کند. بر اساس این تصویب نامه تعرفه‌ها برای واردات خودروهای بنزینی از ۱۶ درصد شروع می شود و تعرفه خودروهای هیبریدی ۱۱ درصد و برقی صفر درصد می شود. هر چند طبق گفته کارشناسان در بحث قیمت گذاری خودروهای وارداتی، موضوع تعرفه و ارز مبنا تاثیر مهمی دارد و نباید تصور کرد که با کاهش تعرفه ها، خودروهای وارداتی ارزان می شود، اما به طور قطع این کاهش تعرفه‌ای نه تنها منجر به بهبود و ثبات قیمتی خودروهای اقتصادی و ساماندهی بازار خودرو می شود بلکه زمینه را برای ورود خودروهایی با حجم موتور بالا را نیز تسهیل کرده است. با این وجود، از آنجا که اغلب خودروهای وارداتی به کشور حجم موتور بین ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ سی سی دارند، به نظر می رسد با اجرای جدول تعرفه ای جدید، مصرف کنندگان دسترسی بهتری به خودروهای وارداتی مورد پسند بازار ایران داشته باشند. امیرحسن کاکایی کارشناس صنعت خودرو درباره آخرین وضعیت کاهش تعرفه خودروهای وارداتی معتقد است: این تعرفه ها نسبت به آن تعرفه ۱۰۰ درصدی که در قانون بودجه مصوب شد، کاهش قابل توجهی پیدا کرده است و به نظر می رسد قیمت ها در بازار خودرو ثابت بماند. وی ادامه می دهد: سال گذشته تعرفه واردات خودروهای بنزینی ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ سی سی ۵۵ درصد بود که نسبت به ارز مبنا و امسال در مقایسه با تعرفه ۲۰ درصدی و اما افزایش ارز مبنا نشان می دهد که تقریبا قیمت گذاری نهایی ثابت می ماند. کاکایی، اضافه می کند: هر چند تعرفه ها کاهش پیدا کرده اما در مقابل قیمت دلار بالا رفته است و این کاهش تعرفه‌ای به نفع واردات کنندگان در ثابت نگه داشتن قیمت هاست. وی با بیان اینکه مصوبه اخیر کاهش تعرفه واردات خودروها باعث می شود که بازار خودرو کمتر متلاطم شود، می گوید: از سال گذشته واردات خودرو روی روال قرار گرفته و واردات به شدت افزایش یافته است که این تعرفه ها در راستای حمایت از واردکنندگان و مصرف کنندگان است. این کارشناس بازار خودرو، عنوان می کند: سال گذشته، بهترین شرایط واردات خودرو در شرایط تحریمی و اقتصادی بود که امسال انتظار می رود این روند واردات افزایشی باشد. وی با تاکید بر اینکه واردات خودرو در شرایط اقتصادی کشور با چالش های کلانی روبروست می گوید: از یک سو بحث ارز واردات است که محدودیت های کلانی در این زمینه وجود دارد و از سوی دیگر روابط در سطح بین المللی است که نمی توان هر خودرویی را وارد کشور کرد. کاکایی، ابراز می کند: بانک مرکزی در شرایط جنگی به خوبی توانست قیمت دلار را کنترل کند و اکنون در شرایط سخت پساجنگ قرار دارد که شرایط را برای بانک مرکزی سخت کرده است. وی خاطر نشان می کند: اکنون قیمت نهایی محصول خودرویی که تولید می شود بالاست که این امر به خاطر افزایش هزینه های تولید است و در دست خودروساز نیست. اقدام کاهش تعرفه ها در راستای حمایت از واردات خودرو و ساماندهی در این عرصه موجب ایجاد موج آرامش و ثبات قیمتی در بازار می شود ضمن اینکه کارشناسان معتقد هستند که این وارداتی ها به هیچ وجه به حوزه قیمتی خودروهای داخلی ها ورود پیدا نخواهد کرد و قیمت خودروهای وارداتی نیز افزایش چشم گیری پیدا نکرده و روال واردات سرعت پیدا می کند.

کشور را گران اداره می کنیم

رئیس کمیسیون عمران مجلس با انتقاد از نحوه مدیریت منابع کشور، بر ضرورت هدف‌گذاری درست برای توسعه زیرساخت‌های حیاتی مانند شبکه ریلی تأکید کرد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، محمدرضا رضایی کوچی در آیین امضای تفاهمنامه سرمایه‌گذاری ۸۸۰۰ میلیارد تومانی در شبکه ریلی اظهار کرد: توسعه یافتگی بسته به میزان توسعه شبکه‌های زیربنایی است و ما باید با این درک درست برای کشور هدف‌گذاری کنیم و منابع را در راستای توسعه اصولی هزینه کنیم. رضایی‌کوچی افزود: ما کشور را گران اداره می‌کنیم؛ به‌طور متوسط سالانه بیش از ۵ هزار میلیارد تومان (۵ هزار همت) صرف یارانه سوخت می‌شود، در حالی که اگر درست هدف‌گذاری کنیم، می‌توان این منابع را به سمت توسعه زیرساخت‌هایی مانند شبکه حمل‌ونقل ریلی سوق داد؛ حوزه‌ای که کمتر به آن توجه شده است. وی با اشاره به اهمیت مشارکت بخش خصوصی گفت: خوشبختانه امروز سرمایه‌گذاری با استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در مسیر درستی قرار گرفته است. نمونه‌اش این است که ایران در بین ۹۰ کشور دنیا، طبق آمار بانک جهانی، رتبه ۶۴ را در توسعه شبکه ریلی دارد. البته این رتبه بسته به اقدامات و برنامه‌ریزی‌ها می‌تواند بهبود یابد. رئیس کمیسیون عمران مجلس، مبنای این سیاست‌گذاری‌ها را برنامه هفتم توسعه عنوان کرد و ادامه داد: این برنامه باید تبدیل به نقشه راه توسعه کشور شود. مجلس وظیفه دارد احکام برنامه را عملیاتی کند و رئیس‌جمهور، وزرا و همه دستگاه‌های اجرایی باید در این مسیر حرکت کنند. وی به یکی از احکام مهم برنامه هفتم اشاره کرد و گفت: مطابق برنامه، تا پایان اجرای آن باید ۳۰ درصد به جابه‌جایی بار و مسافر از طریق شبکه ریلی کشور اضافه شود. یعنی از حدود ۵۰ میلیون تن بار فعلی، باید حداقل ۳۰ درصد افزایش داشته باشیم. همچنین در بخش مسافر، از حدود ۳۵ میلیون نفر جابه‌جایی سالانه، باید ۳۰ درصد رشد داشته باشیم.

نگاه روز

آزادسازی قیمت‌ها؛ نسخه‌ای شکست‌خورده برای اقتصاد ایران

محمدجواد توکلی

«جراحی اقتصادی» با سیاست‌هایی همچون آزادسازی بی‌ضابطه قیمت‌ها و حذف یارانه‌ها، به‌جای کاهش فساد و رانت، فشار تورم را بر زندگی اقشار ضعیف دوچندان کرده و اقتصاد کشور را در تسلط دلار و ذی‌نفعان خاص قرار داده است.

اقتصاد ایران در سال‌های اخیر با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده است که بخشی از آن ناشی از اجرای سیاست‌هایی است که تحت عنوان «جراحی اقتصادی» معرفی شدند. این سیاست‌ها که ریشه در نسخه‌های صندوق بین‌المللی پول و تجویزهای جهانی دارند، وعده بهبود شرایط اقتصادی و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر را می‌دادند؛ اما در عمل، فشارها و مخاطرات آن‌ها بیش‌تر بر دوش طبقات محروم جامعه افتاده است. آزادسازی بی‌ضابطه قیمت‌ها، حذف یارانه‌ها و تسلط ارز خارجی بر بازارهای داخلی، به‌جای حل مسائل ساختاری، معیشت مردم را به‌شدت آسیب زده است.

داستان جهانی‌سازی قیمت‌ها در اقتصاد ایران، از دولت اصلاحات آغاز شد؛ جایی که این سیاست بر مبنای نسخه‌های صندوق بین‌المللی پول، قانون شد، اما اجرای تمام‌عیار آن، به‌سبب مخالفت‌های کارشناسانه و مقاومت مجلس شورای اسلامی وقت، متوقف ماند، این توقف اما دوام نداشت، با روی کار آمدن دولتی که شعار عدالت می‌داد، همان طرح متوقف‌شده، این‌بار در لباس «جراحی اقتصادی» و با ادعای کمک به طبقات محروم، وارد فاز اجرایی شد؛ جراحی‌ای که نه بر بطن رانت و فساد، بلکه مستقیماً بر استخوان‌های نحیف معیشت مردم فرود آمد.

اولین تیغ این جراحی، حذف یارانه‌های پنهان جملی با توصیه حبیب فتینی، کارشناس صندوق بین‌المللی پول بود. در ظاهر قرار بود قیمت‌ها واقعی شوند و دولت از بار سنگین پرداخت‌های بی‌هدف رها شود، اما در واقع، نظام حمایتی نیم‌بند موجود از بین رفت و مردم با موجی از آزادسازی بی‌ضابطه قیمت‌ها مواجه شدند، از انرژی و نان گرفته تا دارو و آموزش، همه چیز ناگهان در معرض قیمت‌گذاری «بازار آزاد» قرار گرفت، بدون آنکه زیرساختی برای جبران آسیب آن طراحی شده باشد. اما عمق فاجعه وقتی بیشتر شد که اقتصاد ایران عملاً به گروگان دلار درآمد؛ با دست خودمان به «هربار آمریکا» در ایران، یعنی دلار، قدرت دادیم. تا فرماندهی قیمت‌ها را در داخل کشور بدست گیرد، حتی کالاهایی که با اتفاق مردم و منابع داخلی تولید می‌شدند - از فرآورده‌های نفتی تا سیمان و فولاد - نیز با نوسانات دلار گران شدند؛ به‌صورت رسمی و قانونی، این یعنی سلطه یک ارز خارجی بر قیمت‌های داخلی، و آن‌هم در اقتصادی که داعیه استقلال دارد.

تا پیش از این، تنها دولت از رشد نرخ ارز سود می‌برد؛ اما با گسترش خصوصی‌سازی‌های شبه‌دولتی، حالا مجموعه‌ای از نهادهای اقتصادی، از شرکت‌های خصولتی گرفته تا بازیگران بخش خصوصی وابسته، در زمره ذی‌نفعان مستقیم افزایش قیمت دلار قرار گرفتند. طبیعی است که وقتی گروه‌های قدرتمند از گرانی نفع می‌برند، دیگر نه انگیزه‌ای برای مهار تورم باقی می‌ماند و نه امیدی به اصلاح ساختاری واقعی. با این حال، هربار که تورم سر برآورد و سفره‌ها کوچک‌تر شد، پاسخ یکسانی شنیده‌ایم: «این درد، لازمه درمان است.». اما حقیقت این است که این جراحی‌ها هرگز از سر درمان نبوده، بلکه بیشتر شبیه بریدن اندام‌های سالم برای پوشاندن زخم‌های ناشی از فساد و سوءتدبیر بوده است. اقتصاد اسلامی راه دیگری پیشنهاد می‌دهد، راهی که در آن عدالت، حمایت از محرومان، و سلطه‌ناپذیری اصل است، نه آن‌که معیشت مردم را تابع بازارهای جهانی کنیم، نه آن‌که اتفال مردم را با دلار قیمت‌گذاری کنیم، و نه آن‌که با حذف‌های کور، اعتماد عمومی را قربانی ثبات‌سازی صوری کنیم.

اگر قرار است جراحی صورت گیرد، باید ابتدا تومورهای رانت، فساد، و انحصار از پیکر اقتصاد ایران خارج شود؛ نه آن‌که تیغ اصلاح فقط بر گلوی مردم گذاشته شود.

Alborz.payam@gmail.com

خبر

تاکید بر پرهیز از دخالت در مسیر فعالیت بخش خصوصی

وزیر راه و شهرسازی گفت: حضور بخش خصوصی می‌تواند توسعه پایدار اقتصادی را به دنبال داشته باشد و در این راه باید از دخالت‌های بیجا در مسیر فعالیت بخش خصوصی پرهیز شود.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، فرزانه صادق روز یکشنبه در مراسم سرمایه‌گذاری در ناوگان ریلی مسافری اظهار داشت: یکی از مهمترین شاخص‌های توسعه یافتگی کشورها، میزان ریل و صنعت ریلی آن و همچنین ریل پایه شدن شهرسازی آنها است. وی گفت: توسعه ریلی، ترانزیت پایدار و رفت و آمدهای پایدار را رقم می‌زند. وزیر راه و شهرسازی خاطرنشان کرد: در جلسات کمیسیون‌های مشترک اقتصادی با کشورهای همسایه یکی از مهمترین مواردی که پیگیری می‌شود توسعه حمل و نقل ریلی است و همه تلاش ما این است که زنجیره ریلی به طور مستمر ادامه یابد. در این راه علاوه بر گلوگاه‌های داخلی، مشکلاتی در مرزها نیز وجود دارد. این عضو کابینه دولت چهاردهم تاکید کرد: به طور قطع ارتقای نسبت "میزان حمل کالا به ظرفیت" می‌تواند توسعه یافتگی بیشتری را برای کشورمان به دنبال داشته باشد. مزیت بزرگ ایران این است که از نظر سهولت، ایمنی و ارزان بودن مسیر موقعیت ویژه‌ای در بین کشورهای منطقه دارد. صادق با بیان اینکه در توسعه بخش مسافری ریلی کم و کاستی‌های زیادی وجود دارد، گفت: تا رسیدن به ۵۰۰ دستگاه لکوموتیو و ۹۰۰ واگن مسافری فاصله زیادی داریم و در این راستا نیازمند حضور بخش خصوصی هستیم. وی تصریح کرد: در این راستا با دخالت‌های بیجا در مسیر فعالیت بخش خصوصی باید پرهیز شود. صادق با بیان اینکه راه‌اندازی سامانه "سپهن" به پایان مصرف سوخت بسیار کمک خواهد کرد، تاکید کرد: مهمتر از آن، توجه ویژه به صنعت ریلی است که کاهش مستمر مصرف سوخت را به دنبال خواهد داشت. وزیر راه و شهرسازی همچنین بر لزوم خدمات رسانی به همه اقشار مردم به بهترین نحو تاکید کرد و اظهار داشت: ضرب العجلی تعیین کردیم که تا پایان شهریور ماه ایستگاه‌های قطار و واگن‌های ما باید خدمات را به بهترین نحو معلولان ارائه کنند. وی بیان داشت: اگر امروز دستمان به سمت بخش خصوصی دراز است، نه فقط به دلیل کمبود منابع مالی و اعتبارات، بلکه به دلیل توسعه پایداری است که با حضور بخش خصوصی میسر می‌شود و در این راه هر چقدر، تولی‌گری دولتی کمتر شود، خدماتی که به مردم می‌توان ارائه داد بهتر و پایدارتر خواهد شد. وزیر راه و شهرسازی در ادامه با تقدیر از مردم نجیب و شریف کشورمان در طول جنگ ۱۲ روزه تحمیلی رژیم صهیونی، گفت: با وجود همه کاستی‌ها و محدودیت‌های موجود، به‌ویژه اینکه بخش اعظم بار سفرهای هوایی به بخش ریلی منتقل شده، اما مردم نجابت به خرج دادند و کم و کاستی‌ها را بخشیدند. وی با بیان اینکه در این ۱۲ روز بشدت تحت فشار بودیم، افزود: این رژیم بی‌ریشه هیچ حساب و کتابی در نحوه عمل خود نداشت و با وجود اینکه مدعی بود با غیرنظامی‌ها کاری ندارد، اما در عمل این گونه رفتار نمی‌کرد. صادق خاطرنشان کرد: در کنار نجابت و حماسه مردم، همکاران ما به همه وجود خود تلاش کردند تا حداکثر خدمات را به مردم ارائه کنند.